Załącznik nr 4 do Zarządzenia Nr RD/Z.0201-3/2020

KARTA KURSU

Nazwa	Myśl strategiczna i wojskowa Cz. 1 / Cz. 2
Nazwa w j. ang.	Strategic and military thought Part 1 / Part 2

Koordynator	Dr hab. Rafał Kopeć, prof. UKEN	Zespół dydaktyczny
		Dr hab. Rafał Kopeć, prof. UKEN
Punktacja ECTS*	5 (1+4)	

Opis kursu (cele kształcenia)

Celem kursu jest dostarczenie wiedzy o koncepcjach z zakresu strategii i wojskowości, także w zakresie rozwoju myśli strategicznej i wojskowej z uwzględnieniem uwarunkowań społeczno-politycznych, a także umiejętności w zakresie analizy relacji pomiędzy uwarunkowaniami technicznymi a powstaniem określonych koncepcji taktycznych, operacyjnych i strategicznych, wpływu tychże koncepcji na rozwój myśli strategicznej i wojskowej, a także ich wpływu na przebieg konfliktów zbrojnych.

Warunki wstępne

Wiedza	Brak
Umiejętności	Brak
Kursy	Brak

Efekty uczenia się

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Wiedza	W01 Omawia założenia najważniejszych koncepcji z zakresu strategii i wojskowości.	K1_W01
	W02 Omawia podstawowe prawidła prowadzenia działań zbrojnych w poszczególnych środowiskach.	K1_W02
	W03 Omawia zależności pomiędzy rozwojem myśli strategicznej i wojskowej a społeczno-politycznymi uwarunkowaniami danej epoki.	K1_W03

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Umiejętności	U01 Analizuje rozwiązania sugerowane przez twórców koncepcji strategicznych i wojskowych w kontekście technicznych uwarunkowań prowadzenia działań zbrojnych w danej epoce.	K1_U01
	U02 Interpretuje wpływ określonych koncepcji na rozwój myśli strategicznej i wojskowej.	K1_U03
	U03 Interpretuje wpływ określonych koncepcji wojskowych i strategicznych na przebieg konfliktów zbrojnych.	K1_U03

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Kompetencje społeczne	K01: Bierze udział w dyskusji w sposób kulturalny i rzeczowy, opierając swoje wypowiedzi na argumentach	K1_K01
	K 02: Pracuje w grupie i prezentuje efekty tej pracy wobec szerszego audytorium	K1_K01
	K 03: Samodzielnie pogłębia wiedzę korzystając z zasobów o charakterze naukowym.	K1_K01

Organizacja											
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach									
		A		K		L		S		P		E	
Liczba godzin	10+10	10									

Opis metod prowadzenia zajęć

Zasadniczą metodą stosowaną w ramach godzin wykładowych jest wykład informacyjny uzupełniony pokazem multimedialnym. W ramach godzin ćwiczeniowych prezentowane są wyniki projektu grupowego – prezentacja na zadany temat w oparciu o wskazane materiały źródłowe. Na tej bazie prowadzona jest dyskusja w ramach poszczególnych grup ćwiczeniowych. Strategiczna gra decyzyjna na bazie przygotowanego scenariusza jako forma podsumowania zajęć ćwiczeniowych.

Formy sprawdzania efektów uczenia się

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
W01							X					X	
W02							X					X	
W03							X					X	
U01		X					X	X				X	
U02		X					X	X				X	
U03		X					X	X				X	
K01		X						X					
K02		X					X						
K03							X	X				X	

Kryteria oceny	Obecność na zajęciach, przygotowanie i prezentacja w ramach zajęć ćwiczeniowych projektu grupowego, aktywność (udział w dyskusji i grze strategicznej) – zaliczenie z ćwiczeń. Obecność na zajęciach – zaliczenie z wykładów. Wynik egzaminu pisemnego obejmującego zagadnienia prezentowane podczas wykładów (dwa semestry) i ćwiczeń oraz oparte na materiałach źródłowych z zakresu literatury podstawowej – ocena z egzaminu.

Uwagi	Brak

Treści merytoryczne (wykaz tematów)

Wykłady:

1. Istota strategii
2. Korzenie myślenia strategicznego: biologia, religia, mitologia
3. Klasyka strategii: starożytność
4. Klasyka strategii: średniowiecze
5. Klasyka strategii: wczesna nowożytność
6. Klasyka strategii: wiek XIX
7. Myśl strategiczna i wojskowa przełomu wieku XIX i XX oraz czasów I wojny światowej
8. Myśl strategiczna i wojskowa okresu międzywojennego oraz II wojny światowej
9. Myśl strategiczna i wojskowa w wojnie morskiej
10. Myśl strategiczna i wojskowa w wojnie powietrznej
11. Myśl strategiczna i wojskowa okresu zimnej wojny
12. Współczesna myśl strategiczna i wojskowa: rewolucja w sprawach wojskowych, wojna sieciocentryczna, bitwa wielodomenowa

Ćwiczenia:

- Poziomy sztuki wojennej

Pojecie sztuki wojennej
Rodzaje zbrojnych działań wojennych
Strategia: wybrane definicje, ewolucja pojęcia
Taktyka, rozróżnienie pomiędzy strategią a taktyką
Pojęcie bitwy
Korzenie i pojęcie sztuki operacyjnej, ewolucja pojęcia
Podsumowanie: hierarchia poziomów sztuki wojennej – taktyka, sztuka operacyjna, strategia

- Kluczowe koncepcje geopolityczne i geostrategiczne

Poglądy wybranych przedstawicieli geopolityki i geostrategii:
Fryderyk Ratzel
Rudolf Kjellen
Karl Ernst Haushofer
Halford Mackinder
Nicholas Spykman
Saul B. Cohen
Aleksander Dugin

- Nawalizm

Korzenie nawalizmu jako doktryny polityczno-militarnej (od wojen punickich do brytyjskiego panowania na morzu w XIX wieku)
Krótka biografia A. T. Mahana i jego główne dzieło (The Influence of Sea Power upon History 1660-1783)
Relacje państwo-morze – znaczenie morza dla budowy potęgi państwa
Koncepcja sea power (siła/potęga morska), elementy sea power i kluczowe zasady koncepcji
Czynniki wpływające na kształtowanie potęgi morskiej państwa
Strategia wojen na morzu (w tym bitwa walna/decydująca)
Geopolityczne i strategiczne poglądy A.T. Mahana
Wpływ nawalizmu na rozwój imperializmu amerykańskiego
Wpływ nawalizmu na rozwój sił morskich w Niemczech i Japonii

- Powietrzny wymiar działań zbrojnych

Początki wykorzystania lotnictwa wojskowego
Poglądy Gulio Douheta – panowanie w powietrzu
Poglądy Williama Mitchella – podobieństwa i różnice względem Douheta
Poglądy Hugh Trencharda – bombardowania strategiczne

Panowanie w powietrzu w praktyce II wojny światowej
Teoria pięciu kręgów Johna Wardena
Panowanie w powietrzu oraz pojęcia pokrewne w doktrynach NATO-wskich i amerykańskich
Panowanie w powietrzu oraz pojęcia pokrewne w doktrynach radzieckich i rosyjskich

- Broń nuklearna

Definicja broni nuklearnej
Posiadacze broni nuklearnej (i daty pierwszej próby)
Państwa nuklearne a zapisy traktatu NPT
Byli posiadacze broni nuklearnej
Proliferacja niejawna
Broń nuklearna a poziomy sztuki wojennej (taktyczna/strategiczna)
Triada strategiczna i jej elementy
Podział mocarstw nuklearnych według kryteriów: posiadania broni termonuklearnej, wielkości arsenału, posiadanych środków przenoszenia

- Odstraszanie

Źródłosłów pojęcia
Definicja pojęcia
Rozwój koncepcji
Odstraszanie jako podzbiór przymusu
Warunki skutecznego odstraszania
Niepewność w odstraszaniu
Racjonalność w odstraszaniu; szkoły odstraszania
Rodzaje odstraszania
Odstraszanie i eskalacja

Wykaz literatury podstawowej

Opracowania:

Roman Kuźniar, Polityka i siła. Studia strategiczne – zarys problematyki, Warszawa 2006.
Globalizacja polityki światowej. Wprowadzenie do stosunków międzynarodowych, red. J. Baylis, S. Smith, Kraków 2008.
Strategia we współczesnym świecie, Wprowadzenie do studiów strategicznych, red. J. Baylis, J. Writz, Colin S. Gray, E. Cohen, Kraków 2009.
Rafał Kopeć, Strategie nuklearne w okresie pozimnowojennym, Kraków 2014.

Teksty do zajęć ćwiczeniowych:

Andrzej Polak, Sztuka wojenna. Kontekst teoretyczny i praktyczny, „Zeszyty Naukowe AON”, 2013, nr 8(92), s. 219-228.
Jakub Potulski, Wprowadzenie go geopolityki, Uniwersytet Gdański, Gdańsk 2010.
Piotr Eberhardt, Koncepcje geopolityczne Aleksandra Dugina, „Przegląd Geograficzny”, 2010, nr 82/2, s. 221-240.
Piotr Eberhardt, Koncepcja nawalizmu Alfreda Thayera Mahana, „Przegląd Geograficzny”, 2013, nr 85/4, s. 629-654.
Radosław Misiarz, Alfred Thayer Mahan – ojciec amerykańskiego imperializmu, „Piotrkowskie Zeszyty Historyczne”, 2010, nr 11, s. 43-60.
Hasło Nawalizm w Encyklopedii Bezpieczeństwa (Tom 3),
Adam Radomyski, Poglądy wybranych teoretyków wojskowych na strategiczne uderzenia powietrzne, „Zeszyty Naukowe AON”, 2011, nr 3(84), s. 307-328.
Hasło: Panowanie w powietrzu w Encyklopedii Bezpieczeństwa (Tom 3),
Hasła z Encyklopedii Bezpieczeństwa: Broń nuklearna (Tom 1), Klub atomowy (Tom 6), Mocarstwo jądrowe (Tom 6), Triada strategiczna (Tom 7);
Rafał Kopeć, Przemysław Mazur, Odstraszanie militarne: Polska – NATO – Rosja, Kraków 2017,

Hasło: Odstraszanie, w Encyklopedia Bezpieczeństwa Tom 3.

Teksty źródłowe:

Tukidydes, Wojna peloponeska, Warszawa 1988.
Sun Zi, Sztuka wojenna, Kraków 2014.

B.H. Lidell Hart, Strategia. Działania pośrednie, Warszawa 1959.
G. Douhet, Panowanie w powietrzu, Warszawa 1965.
C. von Clausewitz, O wojnie, Warszawa 2013.
H. Guderian, Achtung Panzer, Warszawa 2012.

Wykaz literatury uzupełniającej

Literatura anglojęzyczna dla osób zainteresowanych poszerzeniem wiedzy z zakresu przedmiotu:

T. Schelling, Arms and Influence, New Haven 1966.
C.S. Gray, Modern Strategy, Oxford 1999.
L. Freedman, The Evolution of Nuclear Strategy, New York 1989
A.I. Johnston, Thinking about Strategic Culture, “International Security”, 1995, no. 19(4).
L. Freedman, Strategy, Oxford 2013.
P.M. Morgan, Deterrence Now, Cambridge-New York 2003.
L. Freedman, Deterrence, Cambridge 2004.
M. Sheehan, The Balance of Power. History & Theory, London-New York 2005.

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)

liczba godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	20
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	10
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	-
liczba godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	10
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	-
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	20
	Przygotowanie do egzaminu/zaliczenia	65
Ogółem bilans czasu pracy		125
Liczba punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		5